

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 010 774/99-4007
Signatura: va8vs201

Oblastní pracoviště č.01
Okresní pracoviště: Praha

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola/zařízení:	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Praha 10 - Hostivař, Pod stanicí 2 / Domov mládeže
Identifikátor ředitelství:	IZO školy: 000 497 070, IZO DM: 110 019 709
Ředitel školy:	Ing. Marian Gavlák
Zřizovatel:	MŠMT ČR, Praha 1, Karmelitská 7
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Praha 10
Termín inspekce:	3. - 4. května 1999
Inspektor:	B. Hájek
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Řízení domova mládeže Podmínky a průběh výchovně vzdělávací činnosti v domově mládeže
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Pedagogická dokumentace určená § 45 b zák. č. 138/1995 Sb., Rozhodnutí MŠMT čj. 24 413/98-21, Výkaz o DM k 30. 9. 1998, vnitřní řád DM, rozpis služeb vychovatelů a jejich pracovní náplně, jednání s komunitou žáků

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Koncepční záměry, plánování výchovně vzdělávacího procesu

V domově mládeže (dále DM) je ubytováno široké spektrum žáků z 11 škol (SOU, SOŠ, VOŠ a Policejní školy). Kapacita DM je dle Rozhodnutí MŠMT 60 žáků, od 1. 5. 1999 je ubytováno pouze 50 žáků. DM je koedukovaný s věkovým rozpětím ubytovaných žáků 15 - 22 let. Výchovná koncepce je založena na vytvoření jednotného neformálního kolektivu, bez dalšího dělení na výchovné skupiny, ve kterém se žáci vzájemně tolerují a pomáhají si. Tato náročná výchovná koncepce s uvolněnou vnitřní organizací osciluje mezi tradičním pojetím výchovných skupin a penzionovým typem ubytování, který byl experimentálně ověřen. Činnost vychovatelů je náročná zejména při příchodu nových žáků na začátku školního roku, kdy je nutné vytvářet potřebnou atmosféru a eliminovat zlozvyky a negativní postoje z předchozích prostředí. Dosavadní výsledky naznačují, že se přijatá

koncepce v tomto malém zařízení daří. Koncepční záměry výchovné práce vyplývají spíše z empirie a vztahu vychovatelů k potřebám ubytovaných žáků. Písemně zpracovány nejsou.

Vnitřní život DM je rytmizován pravidelnou týdenní nabídkou organizovaných i spontánních tělovýchovných aktivit v tělocvičně (3 x týdně) a v posilovně DM. Týdenní program nabídky DM je upřesňován na pondělních poradách vychovatelů (zápisy z porad nejsou), akce jsou zveřejňovány na nástěnce. Měsíční plány, jak je vyžaduje pedagogická dokumentace (viz příslušný oddíl), nejsou.

Koncepce výchovné práce je přijatelná, rytmizace týdne nabízenými aktivitami je velmi dobrá. Hodnoceno jako spíše nadprůměrné. Zhodnocení měsíčního plánování - viz oddíl Dokumentace.

2 Odborné a pedagogické řízení

2.1 Organizační struktura

Činnost DM řídí zástupce ředitele SOU a SOŠ, bezprostřední koordinaci a řízením výchovné práce je pověřen vedoucí vychovatel. Činnost s 60 potenciálními ubytovanými žáky zajišťují ještě další 2 vychovatelé. Pro počet ubytovaných žáků je možné užít § 20, odst. 2, vyhl. MŠMT č. 354/1991 Sb., o středních školách, ve znění pozdějších předpisů, který uvádí, že výchovu 31 - 60 žáků zabezpečují 4 vychovatelé. Vnitřními dokumenty DM ředitel školy nestanovil výjimku z velikosti výchovné skupiny (§ 2, odstavce 1a, 3, vyhlášky č. 64/1992 Sb., o domovech mládeže ve znění pozdějších předpisů). Stávající stav vzhledem ke struktuře ubytovaných žáků je akceptovatelný, nemá však oporu ve vnitřních dokumentech DM.

Provoz DM je zabezpečován bez nočních vychovatelů nočními pohotovostmi. Služby vychovatelů jsou v čtrnáctidenních cyklech. Dle předložených rozvrhů je míra přímé výchovné povinnosti 32 hodin týdně překračována. Rozpis služeb zohledňuje, kdy je v DM přítomno nejvíce žáků. Vzhledem k ubytování žáků VOŠ, kteří mají i odpolední vyučování, jsou vychovatelé přítomni i dopoledne. Stávající náplně práce jsou pouze v obecné poloze a není zřejmé jakou výchovnou činnost v dopoledních hodinách zabezpečují s žáky VOŠ.

Vedoucí vychovatel vybírá úhradu za ubytování v hotovosti a není s ním uzavřena smlouva dle Výnosu MŠMT čj. 20 840/89-42, o nerovnoměrném rozvržení pracovní doby a o dohodách o hmotné odpovědnosti.

Stávající organizační struktura odpovídá potřebám a koncepci výchovné práce v tomto DM. Řízení je nevýrazné, - spíše podprůměrné (jsou nedostatky ve vnitřních dokumentech DM).

2.2 Personální struktura

Ze stávajících 3 vychovatelů splňuje kvalifikační předpoklady ve smyslu vyhlášky MŠMT č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků pouze vedoucí vychovatel. Ostatní mají maturitu na školách nepedagogického směru. Jedna vychovatelka podala pro školní rok 1999/2000 přihlášku na doplňující pedagogické studium. Dalších pedagogických vzdělávacích akcí se vychovatelé nezúčastňují.

Osobní zaměření a odborná specializace vychovatelů (byť částečně bez pedagogického zázemí) vytváří příznivou atmosféru pro nabídku aktivit výchovy mimo vyučování - sport, kultura a umění, pražský místopis a kulturní památky, spontánní ovlivňování a modelování interpersonálních vztahů. Všichni vychovatelé

jsou ve věkové skupině produktivního věku nad 31 let. Pedagogický sbor je stabilizovaný a zkušený.

Pedagogická způsobilost vychovatelů ve smyslu citované vyhlášky je spíše podprůměrná, skladba sboru vychovatelů dle jejich osobního zaměření je pro výchovu mimo vyučování příznivá.

3 Kontrolní systém, kontrola a hodnocení

Vnitřní kontrola činnosti a provozu DM probíhá v tomto malém zařízení průběžně a neformálně. Výstupy z kontrolní činnosti nejsou zaznamenávány, přijatá opatření nejsou doložitelná.

V DM je relativní pořádek, ale v době ohlášené inspekce nebyly koše na pokojích vyneseny, koberce v klubovně nebyly vyluxovány, schodiště k posilovně neslo stopy dřívějších stavebních úprav. V menší části pokojů byly neuklizené osobní věci. Kontrola pořádku nebyla provedena. Hodnocení pořádku není vždy účinné.

Kontrola pedagogické činnosti je nedoložitelná, neboť pedagogická dokumentace není.

Provozní závady jsou zaznamenávány do Knihy závad a jsou postupně odstraňovány.

Vnitřní kontrolní činnost je částečně nedoložitelná, z toho důvodu podprůměrná.

4 Informační systém - vnitřní a vnější

Pedagogové jsou o činnosti a úkolech DM informováni průběžně a na pravidelných pondělních poradách. Zápisy z porad nejsou pořizovány.

Ubytování žáci jsou průběžně informováni vychovateli, nabídka akcí je vždy v dostatečném předstihu zveřejněna na nástěnce u vchodu.

Rodiče jsou o výchovných problémech svých dětí informováni zpravidla telefonicky. Styk s rodiči není zaznamenáván do osobních spisů a deník výchovné skupiny není veden. V dokumentaci není doloženo, že rodiče byli seznámeni s vnitřním řádem DM. Vychovatelé zajišťují styk se školami, odkud mají nejvíce žáků.

Osobní spisy žáků (podrobněji oddíl Dokumentace) jsou zajištěny proti zneužití.

Vnitřní informační systém je na standardní úrovni, vnější systém je nedoložitelný - hodnocen jako podprůměrný.

5 Vedení povinné dokumentace

Výchovná činnost a provoz DM jsou zaznamenávány pouze do pracovního sešitu. Zápisy jsou stručné bez náležité vypovídací hodnoty a provádí je jen vychovatel v hlavní službě. Deník výchovné skupiny veden není. Rovněž nejsou vedeny „denní záznamy“ a „příhlášky do domova mládeže“. Během inspekce byla pro DM zavedena zvláštní kniha úrazů. Pro osobní spis žáka je používán zastaralý tiskopis, kterých má DM větší zásobu. Osobní spisy žáka si vyplnili žáci sami - nejsou uváděny vždy všechny osobní údaje. Do osobních spisů nejsou zapisována výchovná opatření, prospěch a další údaje o pobytu žáka v zařízení, jak to určuje § 45b zák. č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů.

Vedení pedagogické dokumentace je nedostatečné.

6 Efektivnost využívání finančních prostředků

Domov mládeže využívá část ubytovacího komplexu, který do loňského roku byl pronajat jako součást hotelu. Zařízení je relativně zánovní a udržované. DM je vybaven základním mobiliářem a částečně i některými nadstandardními předměty.

Dle vyhlášky č. 64/1992 Sb., o domovech mládeže ve znění pozdějších předpisů je DM zařazen do I. kategorie a úhrada za ubytování byla stanovena 800 Kč, což je souladu s citovanou vyhláškou.

V DM je ubytováno na základě výběrového řízení Ministerstva vnitra 21 žáků Policejní školy. Úhrada jejich pobytu je v odlišném režimu. Tito žáci jsou ve Výkaze o domově mládeže (Škol V 19-01) vykazováni v řádku 0206.

Problematické je ubytování jednoho studenta VŠ, a to nikoliv na základě dohody s VŠ a úhradou skutečných nákladů, jak ukládá Příkaz ministra školství mládeže a tělovýchovy č. 19/1998, k ubytování studentů vysokých škol v domovech mládeže, ale za podmínek jako žáci SŠ. Změna ve struktuře ubytovaných žáků oproti Výkazu o DM nebyla ohlášena školskému úřadu.

Finanční prostředky na údržbu a obnovu inventáře DM jsou užívány standardně.

7 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

DM užívá 20 třílůžkových ložnic, u nichž jsou sociální zařízení. Ke každému lůžku přináleží ukládací prostor na lůžkoviny, nástěnná knihovnička, studijní místo a lampička. Celý prostor DM je pokryt koberci. V ložnicích nejsou zřízena místa pro individuální výzdobu.

Žáci mají k dispozici 2 klubovny s televizory, audio a video zařízením. V suterénu budovy je vybavená posilovna. Kulečnickový stůl byl mimo provoz, jelikož byla poškozena tága. Před ložnicemi je řada zákoutí vybavená stoly a židlemi. V hale jsou police se svázanými starými ročníky obrázkových časopisů a knihami. Žákovská knihovna je v SOU, knihovna DM po přestěhování dosud nebyla instalována. Pro žáky DM odebírá MF Dnes, Květy a Mladý svět.

Pro přípravu jídel a nápojů je vybavená kuchyňka se sporákem a ledničkami, varnou konvicí.

Pro tělovýchovnou a sportovní činnost využívají žáci třikrát v týdnu pod vedením vychovatele tělocvičnu SOU.

Budova DM je sice označena jako školské zařízení, ale výraznější jsou reklamní nápisy označující objekt jako hotel, což vede k nočnímu zvonění zájemců o ubytování.

Materiálně technické podmínky jsou spíše nadstandardní.

8 Hodnocení psychohygienických podmínek

Atmosféra vzájemné tolerance a pochopení v menším DM podpořená vyhovujícími materiálně technickými podmínkami dává předpoklad pro zdravý rozvoj žáků. Žáci jsou vedeni k dobrovolné kázni. Případné problémy jsou řešeny individuálním pohovorem s vychovatelem nebo komunitním způsobem. Problémy vyplývající z rasové nesnášenlivosti v DM nebyly zaznamenány.

Vnitřní řád DM obsahuje jen povinnosti žáků a nepostihuje základní podmínky pobytu žáků v zařízení. Chybí zejména denní režim, práva žáků, ustanovení o žákovské samosprávě, podmínky užívání vlastních elektrospotřebičů, ustanovení o skladování vlastních potravin atd. Posilovna a kuchyňka nemají své provozní řády.

DM nemá vlastní jídelnu a kuchyni. Pouze část škol, z nichž jsou žáci v DM ubytováni, má smlouvu s vedlejší vývařovnou, kam chodí žáci na snídaně a večere, které jsou finančně dotované. Část žáků si připravuje jídlo sama, pro přípravu jídel jsou vytvořeny relativně příznivé podmínky, není však zaručeno, že všichni žáci snídají, či že stravování odpovídá požadavkům mladého organismu. DM nezajišťuje celodenní stravu všem žákům jak stanoví § 22 zák. č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů, ale pouze umožňuje či nabízí.

Obecně jsou psychohygienické podmínky spíše nadprůměrné. Vnitřní řád nestanovuje podmínky chodu DM - je tedy spíše podprůměrný. Nedostatečné je zajištění stravování části ubytovaných žáků.

9 Hodnocení z hlediska kvality výchovně vzdělávací činnosti

Výchovně vzdělávací činnost je založena na neformálním působení vychovatelů, na vytváření kvalitních neformálních vazeb mezi žáky, ale i mezi vychovateli a žáky. Tento výchovný přístup je založen na osobním charizma vychovatelů, jejich zaujetí pro práci a empatii. Žáci mají vědomí sounáležitosti s DM, které je podporováno nabízenou zájmovou činností organizovanou klubovým způsobem, ale i celodomovními akcemi jako byl šachový turnaj, turnaj ve stolním tenisu, vánoční besídka. Neformálně nabízené zájmové aktivity v rámci DM, či jiných organizátorů, nejen vychovávají ve volném čase, ale také vytvářejí návyky pro pozdější samostatnou zájmovou činnost, což je možné hodnotit jako kvalitní primární prevenci.

Pro přípravu na vyučování je v DM dostatek prostorů. Vychovatelé do přípravy na vyučování vstupují neformálně. Příprava na vyučování není zakotvena jako povinný bod denního režimu (ani doba studijního klidu) a to ani pro první ročníky. Intenzita a rozsah přípravy na vyučování jsou ponechány na iniciativě žáka. Při zhoršení prospěchu je žák motivován rozhovorem s vychovatelem k zvýšení píle.

Výchovně vzdělávací činnost je založena na principu dobrovolnosti. Je hodnocena v pásmu nadprůměru.

ZÁVĚRY

- 1) Domov mládeže plní dobře své výchovné poslání.
- 2) Domov mládeže pracuje v příznivých materiálních podmínkách.
- 3) Výchovná práce je na dobré úrovni a vychovatelé neformálním přístupem vytvářejí příznivou atmosféru v DM.
- 4) Závažné jsou nedostatky ve vedení pedagogické dokumentace.
- 5) Vnitřní dokumenty DM určují chod zařízení pouze částečně.
- 6) Řídící a kontrolní činnost není důsledná.
- 7) Pro práci ČŠI byly vytvořeny příznivé podmínky.

razítko

Podpis inspektora: B. Hájek, v.r.

V Praze dne 6. května 1999

Příloha: Protokol

Inspekční zprávu jsem převzal dne Ing. Gavlák, v.r.

razítko

Podpis ředitele školy 18.5.1999

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	7.6.1999	010 869/99-4007
Školský úřad:	7.6.1999	010 868/99-4007

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
bez připomínek		